

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Evy Šonkové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **J. G.,** zast. Mgr. Jaroslavem Topolem, advokátem se sídlem Na Zlatnici 301/2, Praha 4, proti žalovanému: **Krajský úřad Královéhradeckého kraje,** se sídlem Pivovarské náměstí 1245, Hradec Králové, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 11. 2016, č. j. KUKHK-38231/DS/2016/Er, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 7. 8. 2018, č. j. 30 A 25/2017 – 40,

takto:

I. Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 7. 8. 2018, č. j. 30 A 25/2017 – 40, **se zrušuje.**

II. Rozhodnutí Krajského úřadu Královéhradeckého kraje ze dne 23. 11. 2016, č. j. KUKHK-38231/DS/2016/Er, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

III. Žalovaný **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o žalobě ani kasační stížnosti.

IV. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení o žalobě ve výši **11 228 Kč**, k rukám jeho zástupce Mgr. Jaroslava Topola, advokáta, do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

V. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ve výši **9114 Kč** k rukám jeho zástupce Mgr. Jaroslava Topola, advokáta, do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobce byl sankcionován, protože jako provozovatel vozidla registrační značky X nezajistil, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu. Při provozu vozidla byla dne 29. 12. 2015 v obci Mladé Buky, na silnici I. třídy č. 14 v místě křižovatky se silnicí III. třídy č. 01413 a místní komunikací vedoucí do obce Mladé Buky, okr. Trutnov překročena maximální dovolená rychlost 50 km/hod. Výsledná rychlost (po odečtení odchylky) naměřená silničním úsekovým rychloměrem SYDO Traffic Velocity, v. č. GEMVEL0012 činila 65 km/h.

[2] Rozhodnutím Městského úřadu Trutnov (dále jen „správní orgán prvního stupně“) ze dne 21. 9. 2016, sp. zn. 2015/2924/SPR-SR NOH, č. j. 105528/2016, byl žalobce shledán vinným ze spáchání správního deliktu (nyní přestupku) podle § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (dále jen „zákon o silničním provozu“). Proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně podal žalobce odvolání, které žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) zamítl.

[3] Žalobu proti napadenému rozhodnutí zamítl Krajský soud v Plzni v záhlaví uvedeným rozsudkem (dále jen „krajský soud“ a „napadený rozsudek“). Po shrnutí skutkového stavu uvedl, že žalovaný i správní orgán prvního stupně řádně odůvodnili svá rozhodnutí, přičemž se vypořádali se všemi základními námitkami žalobce a poskytli dostatečnou oporu výrokům. Požadavky na detailnost a rozsah vypořádání se s námitkami nesmí být výrazem přepjatého formalismu, který by ohrožoval schopnost správních orgánů efektivně rozhodovat. Cílem odůvodnění je vypořádat se s obsahem a smyslem žalobních či odvolacích námitek, nikoliv každou dílčí argumentaci obsáhle vyvrátit. V případě shody s argumentací v rozhodnutích správních orgánů lze odkázat na jejich odůvodnění.

[4] Podle krajského soudu správní orgán prvního stupně učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku ve smyslu § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu, než zahájil řízení o správním deliktu provozovatele vozidla a svůj postup řádně odůvodnil. Na základě spisového materiálu krajský soud dospěl k závěru, že použitý rychloměr splňoval v případě žalobce definici pojmu automatizovaný technický prostředek bez obsluhy. Ze správního spisu dále vyplývá, že Policie České republiky udělila souhlas podle § 79 zákona o silničním provozu s instalováním stacionárních úsekových měřičů rychlosti v daném úseku v obou směrech, a to do 31. 5. 2018. Městys Mladé Buky uzavřel s městem Trutnov veřejnoprávní smlouvu, na základě které je v obvodu městyse Mladé Buky oprávněno vykonávat přenesenou působnost na úseku agendy přestupků město Trutnov. Ověření rychloměru vyplývá z ověřovacího listu Českého metrologického institutu ze dne 28. 7. 2015. Žalobce blíže nevysvětlil, v čem by měly spočívat pochybnosti o trvání platnosti ověření. Doba platnosti ověření skončila dne 27. 7. 2016, zatímco k protiprávnímu jednání došlo dne 29. 12. 2015.

[5] Podle krajského soudu je z výroku rozhodnutí správního orgánu prvního stupně zřejmé, že se jednalo o měření průměrné rychlosti v určitém úseku. Ačkoliv je ve výroku použita formulace „*v místě křižovatky*“, je z výrokové části jako celku nepochybné, že ke zjištění překročení rychlosti došlo pomocí rychloměru pro úsekové měření rychlosti, a

proto i k překročení rychlosti muselo dojít v úseku vymezeném pro toto měření. Rychlost vozidla žalobce v hranicích křižovatky proto není relevantní. Rychlostní limit v místě křižovatky platil. Přestal by platit až s koncem hranice křižovatky, přičemž žalobce nijak neprokazuje, že za hranicí křižovatky není dopravní značka č. B 20a umístěna. Jedná se o tvrzení účelové a obstrukční. Žalobce ve správním řízení nerozporoval, že v měřeném úseku rychlostní limit 50 km/h platil. Osazení daného silničního úseku dopravními značkami je správnímu orgánu prvního stupně známo z jeho úřední činnosti. Nebylo proto nutné, aby v tomto ohledu správní orgány prováděly podrobnější dokazování, i s ohledem na to, že to žalobce ve správním řízení přímo nenamítal.

[6] Lhůta pro zánik odpovědnosti žalobce za správní delikt podle § 125e odst. 3 zákona o silničním provozu neuplynula, jelikož ta zaniká, pokud nedojde k zahájení řízení do 4 let ode dne, kdy byl přestupek spáchán, či do 2 let ode dne, kdy se o něm správní orgán dozvěděl. Podmínka pro zánik odpovědnosti žalobce nebyla podle krajského soudu splněna. S odkazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu krajský soud dále uzavřel, že není dána jednoznačná povinnost vždy v řízení o správním deliktu nařídit ústní jednání. Správní orgány zásadu bezprostřednosti neporušily. Správní orgán prvního stupně vyrozuměl žalobce o provádění dokazování a informoval jej, kdy a kde tak bude učiněno. Podle krajského soudu není § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu v rozporu s Ústavou, ústavními principy a základními právy, což vyplývá z judikatury Nejvyššího správního soudu i Ústavního soudu.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[7] Proti napadenému rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost. Namítá, že krajský soud nesprávně posoudil otázku přezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí, jelikož aproboval, že užitý rychloměr je automatizovaným technickým prostředkem užívaným bez obsluhy. Správní orgány nevyložily tento pojem a nesubsumovaly pod něj skutkový stav. To, o jaký typ rychloměru se jedná, přitom nelze dovodit ani z ověřovacího listu rychloměru, ani z veřejnoprávní smlouvy, vyjádření Policie či smlouvy se společností GEMOS CZ. Žádný z těchto dokumentů neobsahuje vymezení, zda měřicí přístroj splňuje definiční znaky automatizovaného technického prostředku užívaného bez obsluhy. Povahu měřicího přístroje nelze dovozovat z obchodněprávního závazku. Správní úvahu správního orgánu nelze nahradit úvahou strany obchodněprávní smlouvy. Pokud ji správní orgán prvního stupně neučinil, je jeho rozhodnutí nepřezkoumatelné. O definičních znacích vymezených v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2018, č. j. 9 As 213/2017 - 37, se stěžovatel dozvěděl až po vydání rozhodnutí krajského soudu. Podle tohoto rozsudku za „automat“ nelze považovat takový měřicí přístroj, u něhož mají policisté zřízeno likvidační stanoviště. Tuto námitku tedy neměl možnost v řízení před krajským soudem vznést, ačkoliv právě v jeho případě bylo u měřicího přístroje likvidační stanoviště zřízeno, přičemž část řidičů byla zastavována a přestupky s nimi projednávány.

[8] Stěžovatel dále namítá, že hranicí křižovatky přestalo být účinné dopravní značení B20a a v křižovatce se smělo jet rychlostí 90 km/h. Bylo-li měřeno v úseku, jehož součástí byla křižovatka, nemohl rychlostní limit v celém úseku být 50 km/h. Platnost dopravní značky je ukončena již v místě, kde začíná křižovatka, tedy zakřivení okraje vozovky.

Nebylo přitom sporu o tom, že v místě počátku křižovatky nebylo umístěno značení značkou B20a nové. Naopak to bylo podle správního orgánu prvního stupně umístěno až za křižovatkou. V místě, kde začala křižovatka, tedy byla povolena rychlost 90 km/h, přičemž nové rychlostní omezení platilo až za křižovatkou. Naměřená rychlost jízdy 65 km/h je průměrnou rychlostí v rámci celého úseku.

[9] Podle stěžovatele dále krajský soud opomíjí skutečnost, že rychlost byla měřena v úseku dlouhém 117 metrů, nikoliv v konkrétním místě, jak je uvedeno ve výroku (v místě křižovatky). Výrok rozhodnutí správního orgánu prvního stupně je proto nesrozumitelný, jelikož uvádí, že měřeno bylo „v místě křižovatky“, avšak krajský soud uvádí, že bylo měřeno v úseku. Vymezení úseku měření je přitom rozhodující pro vymezení skutku a jeho trestání. Překročení rychlosti „v místě křižovatky“ by totiž znamenalo, že ve zbytku měřeného úseku potrestán nebyl. Stěžovatel namítá, že rychlost právě v křižovatce nebyla vůbec zjišťována.

[10] Stěžovatel dále krajskému soudu vytýká, že aproboval rozhodnutí stojící na neúplně zjištěném skutkovém stavu. Spis neobsahuje žádné důkazy o tom, že v místě byla omezena rychlost na 50 km/h. Není zřejmé, kde byla příslušná dopravní značka B20a umístěna, zda před křižovatkou, za křižovatkou či jinde. Správní orgány ani neuvedly, na základě čeho dospěly k závěru, že je v místě omezena rychlost na 50 km/h. Krajský soud pouze konstatoval, že správním orgánům je situace nepochybně známa z úřední činnosti a z místních poměrů. Správní orgány v tomto ohledu nesou důkazní břemeno. Je na správním orgánu, aby prokázal, že řidič vozidla provozovaného stěžovatelem jel rychlostí 65 km/h v úseku, v němž je maximální povolená rychlost 50 km/h. Jednalo se přitom o úsek mimo obec, tedy úsek, v němž zákon stanoví nejvyšší povolenou rychlost 90 km/h. Byla-li rychlost v tomto úseku omezena dopravní značkou, je na správních orgánech, aby umístění této značky prokázaly.

[11] Žalovaný se ve svém vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil se závěry krajského soudu v napadeném rozsudku.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[12] Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že stěžovatel je osobou oprávněnou k jejímu podání, neboť byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel [§ 102 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen s. ř. s.)]. Kasační stížnost byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[13] Důvodnost kasační stížnosti vážil Nejvyšší správní soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), přičemž takové neshledal.

[14] Stěžovatel brojí proti rozsudku krajského soudu pro nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právních otázek soudem podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a pro vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím

zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

[15] Kasační stížnost je důvodná.

III.A Omezení rychlosti v měřeném úseku

[16] Nejvyšší správní soud se předně zabýval námitkou stěžovatele ohledně nedostatečně zjištěného skutkového stavu správními orgány. Stěžovatel měl za to, že nebylo dostatečně prokázáno, že v úseku měření byla nejvyšší povolená rychlost stanovena na 50 km/h. Uvedl, že není zřejmé, kde byla příslušná dopravní značka B20a umístěna.

[17] Krajský soud k této námitce konstatoval, že se jedná o tvrzení účelové a obstrukční, jelikož žalobce ve správním řízení nerozporoval, že v měřeném úseku rychlostní limit 50 km/h platil. Podle krajského soudu je osazení daného silničního úseku dopravními značkami správnímu orgánu prvního stupně známo z jeho úřední činnosti, a proto nebylo nutné, aby v tomto ohledu správní orgány prováděly podrobnější dokazování.

[18] Nejvyšší správní soud se s uvedeným závěrem krajského soudu neztotožňuje.

[19] V první řadě je nutné přisvědčit stěžovateli, že nepostačuje, pokud je zjištění skutkového stavu založeno výlučně na znalostech správního orgánu v souvislosti s jeho úřední činností. Jestliže správní orgány či krajský soud neoznačily, ze které konkrétní činnosti (typicky ze kterých řízení) jsou prezentované skutečnosti známé a jak se o nich dozvěděly, není možné následně přezkoumat, zda se opravdu jedná o skutečnosti známé z úřední činnosti (podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 6. 2019, č. j. 3 As 255/2017 – 28).

[20] Umístění dopravní značky B20a omezující rychlost na 50 km/h na silnici I/14 nevyplývá ani z obsahu správního spisu. Fotodokumentace zobrazující vozidlo provozované stěžovatelem nezachycuje žádné dopravní značení v místě záznamu. Z vyjádření k návrhu místní úpravy provozu na pozemních komunikacích a návrhu úseku pozemní komunikace vhodné pro měření rychlostí vozidel strážníky městské policie ze dne 29. 1. 2014 vyplývá sice, že Policie České republiky nemá námitek k realizaci navržené místní úpravy provozu a souhlasí s měřením rychlosti vozidel strážníky městské policie, výslovně je v něm však uvedeno, že „*vyjádření neopravňuje k umístění dopravního značení a zařízení, ale slouží pouze jako podklad pro následné stanovení místní úpravy provozu na pozemních komunikacích příslušným silničním správním úřadem.*“ Vyjádření Policie České republiky ze dne 24. 2. 2014 pouze prodlužuje období pro provedení úsekového měření rychlosti do 31. 5. 2018. Z těchto dokumentů lze zjistit, že městská policie obdržela souhlas s prováděním měření. Nelze z nich však určit, zda byly dopravní značky B20a omezující rychlost na silnici I/14 na 50 km/h umístěny a kam. To nelze dovodit ani z veřejnoprávní smlouvy o zajišťování výkonu některých úkolů podle zákona o obecní policii. Veřejnoprávní smlouva hovoří o měření rychlosti na dotčené silnici, nezmiňuje však nic o umístění značek a maximální povolené rychlosti. Podle protokolu o provedení důkazů

mimo ústní jednání ze dne 17. 8. 2016 správní orgán prvního stupně provedl jako jediný důkaz již zmiňovanou fotodokumentaci, kterou vyhodnotil jako dostačující pro rozhodnutí ve věci, a ukončil dokazování.

[21] Nejvyšší správní soud se neztotožňuje s názorem krajského soudu, že nebylo nutné, aby správní orgány prováděly podrobnější dokazování ohledně omezení nejvyšší povolené rychlosti na 50 km/h v měřeném úseku. Ačkoliv stěžovatel namítal neexistenci dopravního značení B20a až v žalobě, jednalo se o relevantní tvrzení, a proto je měl vzít krajský soud v potaz. Pokud by omezení rychlosti v měřeném úseku neplatilo, mohlo by to zásadním způsobem změnit náhled na právní kvalifikaci jednání zakládajícího odpovědnost stěžovatele. Správní orgán je za tímto účelem povinen zjistit skutečný stav věci bez důvodných pochybností a opatřit si podklady pro vydání rozhodnutí. Této povinnosti však žalovaný v uvedeném rozsahu nedostál a zatížil své rozhodnutí vadou, která mohla ovlivnit jeho zákonnost. Krajský soud postup žalovaného nesprávně aproboval. Námitka stěžovatele je proto důvodná.

[22] Nejvyšší správní soud si je vědom existence svého rozsudku ze dne 23. 8. 2018, č. j. 7 As 248/2018 - 39, v němž šlo o překročení nejvyšší povolené rychlosti na témže měřeném úseku v týž den jako v nyní posuzovaném případě, jen v opačném směru (dále jen „rozsudek č. j. 7 As 248/2018 - 39“). Tam Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost proti zamítavému rozsudku krajského soudu, přičemž ohledně prokázání omezení nejvyšší povolené rychlosti na 50 km/h odkázal na vyjádření Policie České republiky ze dne 29. 1. 2014 a na fotodokumentaci z měřicího zařízení, aniž je blíže popsal. V každé individuální věci je třeba vycházet z podkladů obsažených ve spise vedeném v konkrétním řízení, neboť ten obsahuje souhrn skutečností, z nichž se dovozuje odpovědnost účastníka za protiprávní jednání; s ním má účastník právo se seznámit, aby se mohl dle své úvahy právně bránit. V nyní posuzovaném případě z fotodokumentace ve správním spise omezení rychlosti v měřeném úseku jednoznačně nevyplývá (a žádný z účastníků na podobný případ a jeho skutkové okolnosti neupozornil). Ačkoli tedy není vyloučeno, že takové rychlostní omezení v daném úseku v rozhodné době objektivně bylo, podklad pro to v této věci dosud schází. Jelikož skutečnosti vyplývající z fotodokumentace nebyly rozsudkem č. j. 7 As 248/2018 - 39 blíže popsány, nebylo možné jeho závěr vztáhnout bez dalšího i na případ stěžovatele.

III.B Automatizovaný technický prostředek bez obsluhy

[23] Namítá-li stěžovatel, že krajský soud nesprávně posoudil právní otázku, zda bylo podle § 125f odst. 1 a 2 písm. a) zákona o silničním provozu měření prováděno „*automatizovaným technickým prostředkem užívaným bez obsluhy*“, nelze takovou námitku shledat důvodnou.

[24] Podle § 125f odst. 2 písm. a) zákona o silničním provozu provozovatel vozidla za přestupek podle odstavce 1 odpovídá, pokud „*porušení pravidel bylo zjištěno prostřednictvím automatizovaného technického prostředku používaného bez obsluhy při dohledu na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích nebo se jedná o neoprávněné zastavení nebo stání.*“

[25] Nejvyšší správní soud v souladu se svou ustálenou judikaturou uvádí, že nebylo třeba, aby správní orgány pojem „*automatizovaný technický prostředek bez obsluhy*“ v rozhodnutí podrobně interpretovaly. Nejedná se totiž o neurčitý právní pojem. „*Neurčité právní pojmy zahrnují jevy, nebo skutečnosti, které nelze úspěšně zcela přesně právně definovat; jejich obsah a rozsah se může měnit, často bývá podmíněn časem a místem aplikace normy. Při interpretaci neurčitého právního pojmu se správní orgán musí zabývat konkrétní skutkovou podstatou, jakož i ostatními okolnostmi případu, přičemž sám musí alespoň rámcově obsah a význam užitého neurčitého pojmu objasnit, a to z toho hlediska, zda posuzovanou věc lze do rámce vytvořeného rozsahem neurčitého pojmu zařadit. Zákonodárce užitím neurčitých pojmů dává orgánu aplikujícímu právní předpis prostor, aby posoudil, zda konkrétní situace patří do rozsahu neurčitého pojmu či nikoli. Současně však dbá na to, aby v zákoně byly uvedeny alespoň některé charakteristické znaky, popř. umožňuje tak učinit v prováděcím předpise* (podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2005, č. j. 5 Afs 151/2004 - 73). Neurčitým právním pojmem je tedy například pojem „veřejný zájem“ či „důvody zvláštního zřetele“. Ačkoliv pojem *automatizovaný technický prostředek užívaný bez obsluhy* není zákonem definován, jedná se o technický termín judikaturou již vícekrát vyložený, jenž je dostatečně srozumitelný již ze svého jazykového vyjádření (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2009, č. j. 7 As 43/2008 - 97, či ze dne 12. 6. 2019, č. j. 2 As 125/2018 - 46).

[26] V souladu s ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu se jedná především o technické prostředky trvale nainstalované a zpravidla pevně zabudované na určitém místě, které nevyžadují přítomnost obsluhujícího personálu; měřidlo je obsluhou toliko umístěno, nainstalováno, případně spuštěno, avšak samotné měření již probíhá automaticky bez toho, aby obsluha zařízení ovládala (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 9. 2018, č. j. 9 As 220/2018 - 70).

[27] Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2018, č. j. 9 As 213/2017 – 37, na který odkazuje i stěžovatel, je „*jediným dělícím kritériem režim měření, kdy v případě automatického jsou snímána veškerá projíždějící vozidla a zaznamenávána jejich rychlost. Naopak v případě manuálního výběru měřeného vozu a měření rychlosti provádí obsluha rychloměru.*“ Nejvyšší správní soud dále v tomto rozsudku uvádí, že „*v souladu se stanoviskem ministerstva dopravy sp. zn. 102/2013-160-OST/4 jsou automatizované technické prostředky bez obsluhy technické prostředky trvale nainstalované, projektované a zabudované do určitého prostoru. Bez obsluhy znamená, že zařízení je spouštěno a uváděno do klidu automaticky, nebo dálkovým či manuálním způsobem, ale průběžná operativní obsluha na místě v konkrétním čase a zásah do výběru kontrolovaných vozidel jsou vyloučeny. Oznámení jednotlivých vozidel, jejichž řidiči maximální dovolenou rychlost překročili, tvoří nepřerušovanou řadu ve stanovaném čase. K uznání zařízení za automatizovaný technický prostředek používaný bez obsluhy nepostačí, že se bude jednat o přístroj stejné konstrukční a technologické vybavenosti jako pevně zabudovaný měřič ve stacionárním zařízení. Podmínkou je také skutečnost, že identita řidiče v daném okamžiku není zjistitelná, to znamená, že na kontrolovaném místě není zřízeno kontrolní stanoviště a kontrolované vozidlo není zastavováno a jeho řidič zjištěn.*“

[28] V nyní posuzované věci je ze správního spisu zřejmé, že rychloměr značky SYDO Traffic Velocity je automatizovaným technickým prostředkem (viz zejména oznámení

o přestupku ze dne 8. 2. 2016). Z ověřovacího listu č. 8012-OL-70211-15 příslušného silničního radarového rychloměru ze dne 29. 7. 2015 vyplývá, že rychloměr je umístěn na silnici I/14, obec Mladé Buky, směr Trutnov. Ze smlouvy mezi společností Gemos CZ, s. r. o. s městem Trutnov ze dne 7. 2. 2014 o poskytování služeb formou nájmu a dodávek včetně dodatku ke smlouvě ze dne 2. 3. 2015 dále vyplývá, že se jedná o stacionární měření rychlosti. V bodě 1. 1. preambule je uvedeno, že „*realizace měření rychlosti vozidel na pozemních komunikacích za užití měřícího zařízení umožňujícího současně měřit rychlost projíždějících vozidel v obou směrech komunikace, umožňujícího obsluhu a stahování dat z měřícího zařízení ze země a jedné skříně, jako automatizovaného technického prostředku bez obsluhy, automatickou evidenci a zpracování dat o provedeném měření a technickou podporu správního řízení.*“ (důraz dodán).

[29] Ze správního spisu ani tvrzení stěžovatele (a ani z jiných okolností projednávané věci) nelze usuzovat, že by měření provedl přístroj, který by kdokoliv obsluhoval, nebo že by kontrolované vozidlo v tomto případě bylo zastavováno a jeho řidič zjištěn. Byl-li by řidič v daný okamžik zastaven a zjištěn, nebylo by třeba věc ohledně jím spáchaného přestupku odložit a vést subsidiární řízení o správním deliktu se stěžovatelem jakožto provozovatelem vozidla.

[30] Nejvyšší správní soud tak má na základě těchto podkladů za prokázané, že měření bylo provedeno stacionárním rychloměrem, který lze považovat za automatizovaný technický prostředek používaný bez obsluhy při dohledu na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích podle § 125f odst. 2 písm. a) zákona o silničním provozu. Obdobně byl měřicí prostředek značky SYDO Traffic Velocity posouzen jako automatizovaný technický prostředek bez obsluhy v dalších případech měření rychlosti na dotčeném úseku silnice I. třídy č. 14 (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 9. 2018, č. j. 6 As 202/2018 – 42, a rozsudek ze dne 23. 8. 2018, č. j. 7 As 248/2018 - 39).

III.C Rychlost „v místě křižovatky“

[31] Stěžovatel dále namítá, že hranicí křižovatky přestalo být účinné dopravní značení B20a a v křižovatce se smělo jet rychlostí 90 km/h. Platnost dopravní značky je podle jeho názoru ukončena již v místě, kde začíná křižovatka, tedy zakřivení okraje vozovky. Nebylo přitom sporu o tom, že v místě počátku křižovatky nebylo umístěno značení značkou B20a nové. Naopak to bylo umístěno až za křižovatkou. V místě, kde začala křižovatka, tedy bylo podle názoru stěžovatele povoleno jet rychlostí 90 km/h.

[32] Podle § 6 odst. 1 věty první vyhlášky č. 294/2015 Sb., kterou se provádějí pravidla provozu na pozemních komunikacích (dále jen „vyhláška“), se zákazové značky umisťují u místa, odkud zákaz nebo omezení platí, popřípadě kde končí.

[33] Podle § 6 odst. 2 vyhlášky je provedení, význam, popřípadě užití zákazových značek uvedeno v příloze č. 3 k této vyhlášce.

[34] Podle přílohy 3 „Zákazové značky“ vyhlášky dopravní značka číslo B20a (Nejvyšší dovolená rychlost) zakazuje řidiči překročit rychlost vyjádřenou na značce číslem v kilometrech za hodinu.

[35] Podle § 3 odst. 3 vyhlášky je zákaz, omezení nebo příkaz ukončen nejbližší křižovatkou nebo příslušnou dopravní značkou.

[36] Podle § 2 písm. w) zákona o silničním provozu je pro účely tohoto zákona křižovatka místo, v němž se pozemní komunikace protínají nebo spojují; za křižovatku se nepovažuje vyústění polní nebo lesní cesty nebo jiné účelové pozemní komunikace na jinou pozemní komunikaci.

[37] S ohledem na to, že správní orgány nezjistily skutkový stav ohledně rozmístění dopravních značek v oblasti křižovatky tak, aby nevznikaly důvodné pochyby, a neprokázaly, zdali v měřeném úseku vskutku platí omezení rychlosti na 50 km/h, považoval Nejvyšší správní soud za bezpředmětné zabývat se otázkou, v jakém místě končí platnost dopravních značek vzhledem ke křižovatce. Teprve na základě dostatečně zjištěného skutkového stavu bude možné určit, jaká rychlost v měřeném úseku platí a jak křižovatka platnost omezení rychlosti ovlivňuje.

III.D Vymezení místa ve výroku

[38] K namítané nedostatečné konkretizaci místa protiprávního jednání Nejvyšší správní soud obecně přisvědčuje stěžovateli v tom směru, že na výrok rozhodnutí jsou kladeny vysoké formální požadavky. Již v minulosti dovodil, že v zájmu právní jistoty obviněného musí být skutek ve výroku rozhodnutí správního orgánu popsán dostatečně určitě, aby nebyl zaměnitelný s jiným skutkem. V tomto smyslu slouží výrok rozhodnutí ústavní hodnotě právní jistoty a je klíčovou normativní částí rozhodnutí. Zároveň je třeba trvat na tom, aby zahrnoval vedle popisu skutku i všechny další okolnosti, které jsou rozhodné pro subsumpci daného skutku pod konkrétní skutkovou podstatu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 3. 2010, č. j. 1 As 92/2009 – 65 či rozsudek ze dne 31. 5. 2018, č. j. 9 As 213/2017 – 37).

[39] Je nezbytné postavit najisto, za jaké konkrétní jednání je subjekt postižen, což lze zaručit jen konkretizací údajů obsahujících popis skutku uvedením místa, času a způsobu spáchání, popřípadě i uvedením jiných skutečností, jichž je třeba k tomu, aby nemohl být zaměněn s jiným. Jednotlivé skutkové údaje jsou rozhodné pro určení totožnosti skutku, vylučují pro další období možnost záměny skutku a možnost opakovaného postihu za týž skutek a současně umožňují posouzení, zda nedošlo k prekluzi možnosti postihu v daném konkrétním případě (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 15. 1. 2008, č. j. 2 As 34/2006 - 73, č. 1546/2008 Sb. NSS).

[40] Podstatný je však i závěr Nejvyššího správního soudu obsažený v rozsudku ze dne 28. 5. 2015, č. j. 9 As 291/2014 - 39, že „[n]*elze vyžadovat, aby bylo místo spáchání přestupku ve výroku rozhodnutí o přestupku vymezeno na metr přesně. To u přestupků překročení nejvyšší dovolené rychlosti ani objektivně není možné. U těchto přestupků bude ve výroku správního rozhodnutí místo spáchání vždy vymezeno určitým úsekem komunikace více či méně dlouhým. Zcela přesné místo změření vozidla přestupce je zřejmé z fotografie z měřícího zařízení, jež je součástí záznamu o přestupku.*“

[41] Zároveň v rozsudku ze dne 7. 6. 2016, č. j. 10 As 44/2016 - 35, Nejvyšší správní soud uvedl: „[Z]*da je určení místa spáchání přestupku ve výroku dostatečně konkrétní, je otázkou posouzení okolností každého jednotlivého případu, přičemž závěry vyslovené v rozsudcích správních soudů nelze prezentovat odtrženě od kontextu případů, které byly těmito soudy rozhodovány. Vždy je třeba přihlédnout k velikosti obce, složitosti dopravní situace a také k úvaze, zda je přesné určení místa přestupku rozhodné pro posouzení toho, zda ke spáchání přestupku došlo.*“

[42] V nyní souzené věci byly uvedené požadavky naplněny. Správní orgán prvního stupně ve výroku rozhodnutí místo vymezil formulací „*v obci Mladé Buky, na silnici I. třídy č. 14 v místě křižovatky se silnicí III. třídy č. 01413 a místní komunikací vedoucí do obce Mladé Buky, okr. Trutnov*“. Z oznámení o přestupku ze dne 8. 2. 2016 a fotodokumentace vyplývá, že rychlost byla měřena v úseku dlouhém 118,6 metrů. Stejná délka měřeného úseku vyplývá i z ověřovacího listu měřidla. Že se jedná o úsekové měření, vyplývá i z vyjádření Policie České republiky k návrhu místní úpravy provozu na pozemních komunikacích. Ačkoliv správní orgán prvního stupně zvolil ne příliš vhodnou formulaci místního určení, formulace „*v místě křižovatky*“ lze interpretovat jako pouhou konkretizaci toho, kde na silnici I. třídy č. 14 v obci Mladé Buky se nachází úsek měření. Přestože by formulace „v okolí křižovatky“ přiléhavějším způsobem upřesňovala lokaci měřeného úseku, nelze snahu správního orgánu prvního stupně o přesnější vymezení části silnice I. třídy č. 14 v obci Mladé Buky považovat za vadu mající za následek nezákonnost prvostupňového rozhodnutí, a to i s ohledem na obsah správního spisu. V tomto ohledu se Nejvyšší správní soud ztotožňuje s krajským soudem.

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[43] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost stěžovatele je důvodná, proto podle § 110 odst. 1 s. ř. s. napadený rozsudek krajského soudu zrušil. S ohledem na důvod zrušení napadeného rozsudku krajského soudu Nejvyšší správní soud zrušil podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. ve spojení s § 78 odst. 1 a 3 s. ř. s. také žalobou napadené rozhodnutí žalovaného a podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. ve spojení s § 78 odst. 4 s. ř. s. pak vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení.

[44] V dalším řízení je správní orgán vázán výše uvedeným právním názorem Nejvyššího správního soudu (§ 78 odst. 5 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Ve věci je vše podstatné s výjimkou jediné okolnosti spolehlivě zjištěno. Žalovaný tedy zjistí, zda v době, kdy byla rychlost měřena, byla nejvyšší povolená rychlost v měřeném úseku 50 km/h a jak byly rozmístěny dopravní značky B20a omezující maximální povolenou rychlost na 50 km/h. Podle toho pak žalovaný znovu rozhodne.

[45] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Protože stěžovatel měl v řízení o kasační stížnosti i v řízení o žalobě plný úspěch, má právo na náhradu nákladů těchto řízení. Nejvyšší správní soud je posledním soudem, který o věci rozhodl; proto musí určit náhradu nákladů celého soudního řízení (§ 110 odst. 3 věta druhá s. ř. s.).

[46] V řízení o žalobě vznikly stěžovateli náklady řízení zaplacením soudního poplatku ve výši 3000 Kč a odměny jeho zástupce. Odměna zástupce činí za dva úkony právní služby (převzetí věci a písemné podání ve věci - žaloba) částku 6200 Kč [§ 1 odst. 1, § 7, § 9 odst. 4 písm. f), § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif) (dále jen „vyhláška“)]. Náhrada hotových výdajů pak činí 2 x 300 Kč (§ 13 odst. 3 vyhlášky), tj. 600 Kč. Protože je zástupce stěžovatele plátcem daně z přidané hodnoty, jeho odměna se podle § 57 odst. 2 s. ř. s. zvyšuje o částku odpovídající této dani, která činí 21 % z částky 6800 Kč, tedy o 1428 Kč. Náhrada nákladů řízení o žalobě tak činí celkem 11 228 Kč.

[47] V řízení o kasační stížnosti vznikly stěžovateli náklady řízení zaplacením soudního poplatku ve výši 5000 Kč a odměny jeho zástupce. Odměna zástupce činí za jeden úkon právní služby (podání kasační stížnosti) částku 3100 Kč [§ 1 odst. 1, § 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky]. Náhrada hotových výdajů pak činí 300 Kč (§ 13 odst. 3 vyhlášky). Protože zástupce stěžovatele je plátcem daně z přidané hodnoty, jeho odměna se podle § 57 odst. 2 s. ř. s. zvyšuje o částku odpovídající této dani, která činí 21 % z částky 3400 Kč, tedy o 714 Kč. Náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti tak činí celkem 9114 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. prosince 2019

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu